

Ο Ζακχαίος, υψηλόν πρόσωπο της εποχής, για να δει τον Χριστό άφησε κατά μέρος την υπερηφάνειά του, ανεβαίνοντας σε μια συκομουριά, κινδύνεψε να γελοιοποιηθεί και θεωρήθηκε ότι παιδιακίζει μπροστά στα μάτια όλων και ιδιαίτερα της ‘καλής κοινωνίας’ της εποχής. Μια τέτοια γνήσια προσπάθεια ώστε να ατενίσει κανείς, ιδιαίτερα εσωτερικά και πνευματικά, τον Χριστό, τον αρχηγό της Ζωής, της ουράνιας χαράς και της άνωθεν ειρήνης, αψηφώντας με την πίστη μάλιστα τα μεγαλύτερα υπαρξιακά και κοινωνικά εμπόδια, δεν μένει αναπάντητη από Αυτόν. Δεν πρέπει εξάλλου να αφήνουμε την κλήση του Θεανθρώπου, που απευθύνει προς όλους μας, σε αναμονή, αφού από την απάντησή μας εξαρτάται η σωτηρία μας. Ο λόγος του Θεού και η δική μας μετάνοια είναι η αρχή της σωτηρίας μας και της βαθύτερης γνωριμίας μαζί Του.

Ας δούμε λοιπόν τα γεγονότα πιο αναλυτικά: Μετά την θαυμαστή θεραπεία ενός ζητιάνου τυφλού, προ της εισόδου στην Ιεριχώ, μπήκε ο Ιησούς στην Ιεριχώ και περνούσε δια μέσου της πόλης. Εκεί υπήρχε κάποιος που ονομαζόταν Ζακχαίος, αποδιδόμενο στα ελληνικά ως ‘καθαρός’, ‘αθώς’. Ήταν αρχιτελώνης. Πρόσωπο δηλαδή φέρων μεγάλο αξίωμα, προϊστάμενος του κεντρικού τελωνείου της πόλης (όχι απλά ένας εισπράκτορας φόρων), δια του οποίου ρυθμιζόταν: (α) η εξαγωγή βαλσάμου που παραγόταν στην πόλη και επωλείτο σε όλες τις χώρες του κόσμου και (β) το αξιόλογο εμπόριο δια της Ιεριχούς προς, και από, Ιουδαία, Περαιά και Αίγυπτο. Η μεταμέλειά του ως εκ τούτου έγινε αφορμή και παράδειγμα για την βαθύτερη με τον Θεάνθρωπο γνωριμία πολλών. Ήταν φυσικά και πολύ πλούσιος ο Ζακχαίος. Και απ’ ότι φαίνεται η οικονομική εκτίμηση και ο διακανονισμός πληρωμής των φόρων ήταν στις δικές του αρμοδιότητες. Γι’ αυτό και ο λαός τον θεωρούσε υπεύθυνο για τα προβλήματά του και άνθρωπο απάτης.

Ο Ζακχαίος προσπαθούσε να δει ποιος είναι ο Ιησούς, γιατί είχε ακούσει πόσο συγκατάβαση και ζεστή συμπεριφορά έδειχνε προς τους τελώνες. Επιθυμούσε δηλαδή να τον γνωρίσει από κοντά, και να διαπιστώσει ιδίοις όμμασι την αγία Του φυσιογνωμία. Όσο κι αν προσπάθησε όμως δεν μπορούσε να Τον ατενίσει εξαιτίας του πλήθους, γιατί ήταν κοντός στο ανάστημα. Άλλωστε ο Ιησούς δεν περιφερόταν με άρμα όπως οι ηγεμόνες τότε και βασιλείς του κόσμου, ούτε βάδιζε επί των ώμων άλλων, αφού ήταν και είναι η ενσάρκωση της ταπείνωσης επί της γης. Εν τούτοις, αν και ήταν μικρόσωμος ο Ζακχαίος διέθετε μεγάλη ψυχή. Έτρεξε λοιπόν μπροστά, πριν από το πλήθος, και ανέβηκε πάνω σε μια συκομουριά για να τον δει, διότι από εκεί επρόκειτο να περάσει. Άφησε λοιπόν κατά μέρος την υπερηφάνειά του, κινδύνεψε να γελοιοποιηθεί και θεωρήθηκε ότι παιδιακίζει μπροστά στα μάτια όλων και ιδιαίτερα της ‘καλής κοινωνίας’ της εποχής. Μια τέτοια γνήσια προσπάθεια ώστε να ατενίσει κανείς, ιδιαίτερα εσωτερικά και πνευματικά, τον Χριστό, τον αρχηγό της Ζωής, της ουράνιας χαράς και της άνωθεν ειρήνης, αψηφώντας με την πίστη μάλιστα τα μεγαλύτερα υπαρξιακά και κοινωνικά εμπόδια, δεν μένει αναπάντητη από Αυτόν.

Έτσι, όταν έφτασε ο Ιησούς στο μέρος εκείνο, σήκωσε τα μάτια Του προς τα πάνω, τον είδε και σωματικώς (αφού γνώριζε ως Θεός την πρόθυμη προς μετάνοια ψυχή του Ζακχαίου και πριν να ανέβει ο τελευταίος στο δέντρο), και του είπε: «Ζακχαίε, κατέβα γρήγορα, γιατί πρέπει να μείνω στο σπίτι σου σήμερα» -Ο Θεός μάς

γνωρίζει προσωπικά και η σχέση μαζί Του είναι χαρισματική σχέση προσώπων. Εκείνος τότε κατέβηκε γρήγορα –“γρηγορείτε και προσεύχεσθε ίνα μη εισέλθητε εις πειρασμόν”, (Μάρκ. 14,38)- θαυμάζοντας που ο Θεάνθρωπος γνωρίζει την ύπαρξή του και το όνομά του -αυτό ζητάμε άλλωστε ως εκκλησιαστική κοινότητα πιστών σε κάθε μνημόσυνο, να μείνει αιωνία στη μνήμη του Θεού το όνομα, η ύπαρξη, των κεκοιμημένων αδελφών μας, και αυτή η καταλλαγή με τον Τριαδικό Θεό είναι ο Παράδεισος- και στη συνέχεια Τον υποδέχτηκε με χαρά στο σπίτι του. Δεν φτάνει επομένως να γνωρίζει κανείς γενικώς περί του Ιησού, αλλά οφείλει να τον υποδεχθεί και στο σπίτι του, ΣΤΗΝ ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΤΟΥ ΚΑΡΔΙΑ, όπου αν Του ετοιμάσουμε τόπο θα κατοικήσει μόνιμα. Οι άνθρωποι εξάλλου έχουμε ανάγκη να αγαπήσουμε και να αγαπηθούμε και, όποτε τραυματίζεται αυτή η αμφίδρομη σχέση, βιώνουν ορισμένοι την κατάθλιψη και τον μηδενισμό. Υπάρχει όμως Κάποιος που δεν κλείνει ποτέ την θύρα του ελέους σε κανέναν, και αυτός είναι ο Κύριος Ιησούς. Γι’ αυτό και δεν πρέπει να αφήνουμε την κλήση Του σε αναμονή, αφού από την απάντησή μας εξαρτάται η σωτηρία μας. Ο ΛΟΓΟΣ ΤΟΥ ΘΕΟΥ ΚΑΙ Η ΔΙΚΗ ΜΑΣ ΜΕΤΑΝΟΙΑ ΕΙΝΑΙ Η ΑΡΧΗ ΤΗΣ ΣΩΤΗΡΙΑΣ ΜΑΣ και της βαθύτερης γνωριμίας μαζί Του.

Όλοι όσοι τα είδαν αυτά παραπονούνταν, αγανακτούσαν εναντίον Του, και έλεγαν: “Στο σπίτι αμαρτωλού ανθρώπου πηγαίνει να αναπαυθεί και να μείνει”. Αυτό δείχνει εγωισμό, έλλειψη αυτοεπίγνωσης, κατάκριση του πλησίον, και αδυναμία κατανόησης του προσώπου του Κυρίου. Διότι όλοι είμαστε αμαρτωλοί, και μάλιστα ο Ιησούς δεν κινδυνεύει από την συναναστροφή με αμαρτωλούς, αφού αυτούς ήρθε να λυτρώσει. Αμαρτία είναι και ο ανόητος σκανδαλισμός, όταν προέρχεται από ηθελημένα άγνοια. Εν προκειμένω σκανδαλίστηκαν οι ακολουθούντες τον Ιησού και όχι οι εχθροί Αυτού. Που σημαίνει ότι μπορεί κάποιος να είναι ενήμερος εξωτερικώς περί των εκκλησιαστικών θεμάτων και περί των αληθειών της πίστεως, αλλά να φύγει απ’ αυτή τη ζωή μη έχοντας κάνει αρχή αγιοπνευματικής και προσωπικής γνωριμίας μετά του Ιησού. Ο Ζακχαίος σηκώθηκε τότε, δεικνύων χαρακτήρα ελευθέρας μεταμέλειας, και είπε στον Κύριο: «Να, το μισό της περιουσίας μου δίνω Κύριε στους φτωχούς (τώρα, και όχι αργότερα) και, εάν με δόλιο τρόπο πήρα από κάποιον τίποτε, θα του το αποδώσω (όχι αν αναγκαστώ, αλλά αυθορμητώς) τέσσερις φορές περισσότερο» (ανώτερη αποζημίωση από το 1/5 που απαιτούσε ο νόμος). Ο ΣΥΝΔΥΑΣΜΟΣ ΕΠΟΜΕΝΩΣ ΥΓΙΟΥΣ ΠΙΣΤΕΩΣ ΚΑΙ ΑΓΑΘΟΥΣ ΠΡΑΞΕΩΣ ΣΩΖΕΙ, και όχι η επιδερμική και θεωρητική αποδοχή του μεγαλείου της πίστεως. Είπε δε προς αυτόν ο Ιησούς (αλλά και για να ακούσουν οι παριστάμενοι και να καταλάβουν την απύθμενη φιλανθρωπία του Θεού): «Σήμερα σώθηκε τούτη δω η οικογένεια» (αφού εισήλθε και έγινε δεκτός στο σπίτι αυτό ο Σωτήρας Ιησούς, και χάθηκε η πλεονεξία και αδικία). «Διότι και ο άνθρωπος αυτός (ο Ζακχαίος) είναι απόγονος του Αβραάμ» (ο οποίος Αβραάμ καθώς και οι προφήτες για τον Χριστό προφητεύουν, αλλά και ο Αβραάμ υπήρξε επιπλέον φιλόπτωχος και μεγαλόψυχος, όπως τώρα αυτός ο Ζακχαίος).

«Γιατί ΗΛΘΕ ο Υιός του ανθρώπου (‘Είμαι εγώ ο ίδιος που σας ομιλώ’, τους λέγει) για να αναζητήσει και να σώσει όσους έχουν χάσει τον πνευματικό δρόμο και το νόημα της ζωής» (που οδηγεί εκκλησιο-μυστηριο-Χριστοκεντρικά προς την Βασιλεία του Τριαδικού Θεού).

ΒΟΗΘΗΜΑΤΑ:

‘Η Καινή Διαθήκη’, Ελληνικής Βιβλικής Εταιρείας, Αθ. 2003

‘Η Καινή Διαθήκη’, Αποστολικής Διακονίας, Αθ. 2009

‘Υπόμνημα εις το κατά Λουκάν Ευαγγέλιον’, Π.Ν. Τρεμπέλα, εκδ. Ο Σωτήρ, 1995